

Skřiboviny

Nezávislý plátek pro Skuhrov a Huntířov

1. července 2020, 11. číslo

Milí čtenáři,

v poslední době máme hodně důvodů k radosti: napršela spousta vody, která v minulých letech tolik chyběla. Louky se zelenají a postupně zmizela suchá místa. Přemýšlejme o vodě v širších souvislostech. Ovlivňuje déšť přehuštěný letecký provoz? Je náhoda, že prší právě když kvůli viru korona nelétají letadla?...

Spolková pec na skuhrovském hřišti je konečně dostavěná a zastřešená a na akci Hus zažije svou veřejnou premiéru.

Přejeme všem příjemné čtení a krásné léto!

Za redakci Skřibovin

Julie Macháčková, šéfredaktorka

Ze života v naší vesnici

Virus korona

Od poloviny března, kdy byla vyhlášena karanténa a nouzový stav, se pozornost většiny z nás více či méně soustřeďovala k tématu covid C-19. Jak by ne, vždyť se nás tato záležitost dotýkala všech. Bylo potřeba respektovat různá omezení, která byla často aktualizována a jejichž sledování vyžadovalo bdělost. Spousta věcí, které považujeme za samozřejmé, se změnila. Dostali jsme čas zamyslet se,

zklidnit a zpomalit. Mnozí z nás, rodičů strávili více času se svými dětmi, které místo docházky do škol a školek zůstaly doma. Učitelé se bezpochyby zdokonalili v používání elektroniky k výuce. Někteří lidé byli hodně osamělí, spousta z nás se těšila do společnosti... Jisté je, že v obtížné době začátku karantény nám zástupci obce svou podporou společného úsilí při šití roušek dopřáli pocit, že na každém z nás záleží. Toho si ceníme.

A jaké máte na čas korony vzpomínky vy? Napište nám. Rádi Vaše příspěvky zveřejníme. Věřím, že jednou si takové

příběhy naši potomci rádi přečtou. Vždyť jsme to my, kdo píšeme historii.

Zastupitelstvo obce

Tentokrát vám bohužel nepřinášíme oblíbené zprávy z jednání zastupitelstva. Od minulého vydání Skřibovin se konala dvě. Z časových důvodů se jich však z naší redakce nikdo nezúčastnil. To nás přivedlo na myšlenku dát zastupitelstvu podnět ke zvážení on-line přenosů ze zasedání. Věřím, že nás, občanů se zájmem o veřejné dění, není málo. Zároveň by tak byly eliminovány zavádějící informace, které mohou vzniknout při prepisech.

V minulém čísle jsme vás například mylně informovali o tom, že do konce školního roku by měl vyjít **bulletin o škole** při příležitosti **setkání rodáků**. Došlo k tomu zřejmě mimoděk přidáním slůvka „školního“. Podle starosty se zatím neví, kdy přesně brožura vyjde. Omlouváme se.

A jak je to tedy vlastně s těmi Skřibovinami?

Mnozí z vás se možná ptají, jak Skřiboviny vznikají, kdo je vydává a financuje a jaký mají vztah ke spolku S.P.O.L.U. ve Skuhrově a Huntířově.

Vězte, že, jak napovídá podtitulek názvu, Skřiboviny jsou nezávislé médium, které si klade za cíl poskytnout prostor všem, kdo mají ostatním co sdělit. Ceníme si plurality názorů a podporujeme veřejnou diskusi.

Skřiboviny mají redakční radu, jejímiž členkami jsou aktuálně: Klára Hewitt, Kateřina Pecinová, Šárka Svobodová Sionová a Julie Macháčková.

Články pro nás může psát kdokoli, kdo má zájem. Redakční rada si vyhrazuje právo články s odůvodněním odmítnout či po konzultaci s autorem redakčně upravit, což ale dosud činila spíše sporadicky.

Za vydání je zodpovědná šéfredaktorka.

Tištěné verze pro Vás zpravidla tvoří Barevná tiskárna na Smržovce.

Redakce pracuje formou dobrovolnictví a na tisk přispívá z vlastních kapes.

Spolek S.P.O.L.U. ve Skuhrově a Huntířově je samostatný subjekt, který u nás dostává prostor jako každý jiný, který projeví zájem. Jeho činnost vydávání Skřibovin přímo neovlivňuje.

Členství v redakční radě není podmíněné členstvím ve spolku ani naopak.

A na závěr jedna výzva pro vás, kdo máte chuť se nám přidat: **Posílejte příspěvky. Pište, kreslete, malujte, tvořte.** Podělíte se s ostatními o své názory, talenty, přání. Vězte, že z toho budete mít radost nejen vy, ale také my i naši čtenáři!

Spolkové okénko a další zprávy

Červen v Břidličce

Po dvou měsících jsme se opět sešli v hojném počtu. Abychom vyhověli různým, stále se měnícím, doporučením, zákazům a příkazům scházíme se ráno u týpí. Celé dopoledne trávíme v lesích a na loukách. Pozorujeme různé živočichy,

poznáváme rostliny a hmyz. Užíváme si teplého počasí. Odpoledne trávíme v jurtě a jejím okolí.

Foto: autorka

Koncem června nás čeká pasování předškoláků, malá besídka pro rodiče a slavnostní oheň. Letos se asi nevydáme na celodenní výlet, ale určitě zažijeme nějaké dobrodružství i u nás. Těšíme se, že se vykoupeme v místním malém bazénku nebo i v Jizeře.

Připomínáme, že letní provoz klubu jede v rytmu přivesnického tábora. Volná místa jsou už pouze v termínu 20. – 24. 7.

Bližší informace na emailu: bridlicka@email.cz

Seno

Možná jste si všimli, že letošní deštivý začátek léta nepřál sušení, a tak jsou některé louky zatím neposekané. Nezbyvá než přát všem, kdo potřebují seno, aby se jim počasí naklonilo. Ti, kdo trávu zpracovávají na senáž (kde odpadáva na počasí a čas náročnější proces sušení a obracení) už mají hotovo. Seno je ale do určité míry

nenahraditelné. Buďte tedy prosím shovívaví. Děkujeme.

JMa

... a chystá se

4. 7. od 15:30 akce Hus 2020

T. J. SOKOL SKUHROV VÁS SRDEČNĚ ZVE NA AKCI

HUS 2020

PROGRAM:

STEZKA PRO DĚTI: PO STOPÁCH MISTRA JANA HUSA - VSTUPNÉ 20,- KČ. START STEZKY PRŮBĚŽNĚ OD 16:00 DO 18:00. FOTOBUDKA S DÍLNIČKOU SKÁKACÍ HRAD MINI HOSPODSKÝ KVÍZ, STŘELNICE KÝTA A HERMELÍN NA GRILU, TRDELNÍKY, PIZZA Z PECE

SOBOTA 4. 7. 2020 OD 15:30

NA HRŠTI VE SKUHROVĚ

FOTOGRAFIE PROGRAMU VYBĚŘTE

9.9. Beseda o hospodaření v krajině

Přesný čas a místo konání bude upřesněno. Napovíme jen tolik, že se jedná o besedu na téma řešení důsledků výkyvů počasí a změny klimatu s pomocí hospodaření v krajině. Téma besedy ladí s tématy, o nichž jsme již ve Skřibovinách psali a která se zdají být velmi aktuální a důležitá. Těšíme se na Vaši účast.

Bylinky

naši všudypřítomní spoluobytelé a pomocníci v nesnázích

Osud nám připravil změnu v autorství naší milé bylinkové rubriky, kterou i Vy, naši čtenáři, máte rádi.

Tímto vám předkládám zápisky Martina Marta Chejstovského, bylinkáře a šamana od Vysokého nad Jizerou, blízkého přítele, který se začátkem tohoto roku k našemu velkému překvapení a zármutku odebral na druhý břeh.

Martin nás naučil přijmout bylinky jako pomocníky do běžného života v různých formách. Pověděl nám, které a kdy sušit, jak si je naložit do alkoholu na tinkturu nebo do cukru na sirup. Učil nás vzájemně je kombinovat v případě aktuálních potíží. Díky němu jsme se naučili velmi efektivně léčit například chřipku. Jako první bylinku od jeho chalupy v Helkovicích uvedu vrbu.

Vrba – Salix

je velmi důležitým léčivým stromem. Jde o celou skupinu navzájem se křížících druhů, které se však v účinku neliší. Vrba je strom rostoucí ve vlhku a je lékem na všechny nemoci z vlhkosti. Sbírá se vrbová kůra, nejlépe na jaře, ale lze sbírat i celý rok. Listí lze použít na kašovitě obklady při revmatismu. Z kůry se dělá krátkým povařením odvar. Silný odvar lze přidat k mast'ovému základu a vyrobit masti.

Její účinné látky jsou blízké acylpyrinu

– přírodní komplex látek však vždy působí uceleněji než jednotlivé izolované složky. Pro účinnost stačí pak menší dávky.

Kůra snižuje horečku, mírní bolesti, podporuje vypocení. Uplatní se tedy při nachlazení, revmatismu i zánětech nervů. Je dobrým lékem na INFEKCE, CHŘIPKY, ZÁNĚTY. Platí dokonce i na bolest při zánětu trojklaného nervu, považovanou za jednu z nejhorších. (Zde však doporučuji likér bezu černého). Celkově uklidňuje. Zároveň podporuje pocení, podporuje vylučování, a proto pomáhá při chorobách močových cest. Léčí tak i ledviny a močové cesty, ředí krev.

Zevně léčí zhnisanou kůži a vyrážky, je silně protizánětlivá a svíravá. Podporuje rychlejší hojení

S vrbovou kůrou velmi opatrně při těhotenství, při žaludečních vředech, bronchiálním astmatu (není úplně vyloučena, ale nesmí zvýšit krvácení do plicních sklípků) a poruchách srážlivosti krve. Může existovat alergie na vrbu (opatrně pokud je známa alergie na acylpyrin).

Jinak je vrba důležitým zdrojem proutí – na košíky, nůše i podnosy.

Z odkazu Martina Marta Chejstovského čerpá
Julie Macháčková

Živáčekové Huntířovska

Luční společenstvo

Ač prozatím poněkud chladné, pomalu ale jistě přichází léto. Požehnaný čas bujícího života, čas barev, vůní a zvuků. Ranní ptačí koncert otevírá den a večer nás uspává cvrččí vábení. Zvuky, které už si téměř neuvědomujeme, které ale patří do přirozeného rytmu našeho života. Přinášejí nám podprahově vnímané ujištění, že jsme na svém místě – tam, kde jsme se narodili.

Přátelé z města u nás často obdivují klid, i když ve skutečnosti příroda vytváří poměrně hlasitou zvukovou kulisu. Přesto je vnímán klid – zvuky přírody totiž přinášejí harmonické a uklidňující pocity. V posledních letech se však situace dramaticky mění. Ve čtyři hodiny odpoledne (a o víkendu ve dvě) totiž začíná úplně jiný koncert. Strunové sekačky a křovinořezy soupeří o pozornost a údolím, které, jak víme, funguje jako velký reproduktor, se nese disharmonická směsice agresivního rámusu a ta někdy umlkne až v devět hodin večer. V takových dnech mě napadají všelijaké myšlenky. Jejich společným jmenovatelem je tráva. Tráva, trávník, louka... Pojdme si o tom něco říci. Možná narazíme i na nějaké ty živáčky.

Louka je jedním z biotopů, které v našich zeměpisných šířkách vznikly díky působení člověka. Jedná se vlastně o kulturní step. Lidé vymýtili původní lesy a získanou půdu použili k pěstování plodin, pasení dobytka a také k lučnímu hospodaření – tj. pěstování sena pro zvířata na zimu. Životní prostor louky tvořený převážně vysokou trávou a barevnou směsí bylin byl rychle kolonizován

stovkami druhů živočichů svázaných v existenčním řetězci. Přirozeně se louky vyskytují pouze ve vysokých horách a v říčních nivách. Po staletích lučního hospodaření se však louky a jejich společenstvo staly nedílnou součástí české krajiny.

Co se plazí v trávě

Při sečení a hrabání trávy můžeme potkat hned několik živočichů patřících na území ČR k silně ohroženým druhům, například některé plazy. Slepýš křehký je jak známo druh ještěrky se zakrnělými končetinami. To je znát na jeho pohybu, který je pomalejší a jiného druhu než u hadů. Slepýši se často ukrývají v posečené trávě, odkud v noci vyrážejí na lov slimáků a žížal. Svě tělo dovedou zkroutit do neobyčejných tvarů připomínajících prastaré šatové spony. Jejich páření vypadá nebezpečně – samec při něm přidržuje samici kousáním za hlavou. Dávný mystický symbol propletených hadů požírajících si vzájemně ocasy může mít i tento původ. Vylekaný slepýš může použít svéráznou strategii ke zmatení nepřítele – odloučí ocas, který se ještě chvíli mrská, a sám se odplazí pryč.

Slepýš křehký v prohlubni kamene, foto: Tomáš Pecina

Slepýši, ještěrky a drobní hlodavci žijící v louce se pak stávají potravou většího plaza – vzácné užovky hladké.

Mladá užovka hladká v červnu 2020, foto: autorka

Dospělá užovka hladká v létě 2019, foto: Tomáš Pecina

Tato užovka může na první pohled připomínat zmiji. Na hřbetě má totiž dvě řady skvrn, které se střídají v rytmu „cik-cak“ podobně jako zoubky zipu. Nejsou však spojeny v klikatou čáru jako u zmije. Dalším rozlišovacím znakem jsou její oči – zorničky jsou kulaté na rozdíl od svislé štěrbinovité zřítelnice zmije. Užovky člověku nejsou nebezpečné, naopak mohou velmi pomoci s ochranou zahrady před slimáky. Živí se také hmyzem, červy a pavouky. V ohrožení mohou užovky vypouštět z kloaky páchnoucí tekutinu a v krajním případě i kousnout. Jak však vidíte na fotografii, šetrné zacházení je

nestresuje. Had v zahradě se dříve považoval za symbol štěstí, vyprávěly se pohádky o hadích králích s korunkou na hlavě, o hadech hospodářčích, hadům se dokonce obětovala miska mléka (přestože se mlékem neživí). Užovky i slepýši milují kamenné zídky s otvory, kde přezimují, remízky zarostlé křovinami a také kompost, kde využívají teplo uvolňované rozkládající se biomasou. Kompost může být zčásti tvořen i posekanou trávou – a kruh se nám uzavírá.

Louka versus trávník

V sedmnáctém století se v Evropě rozšířily zámecké parky s anglickými trávníky a móda krátce střiženého hustého travního koberce přetrvala dodnes. Na rozdíl od vlhkého britského klimatu však vyžaduje pěstování trávníku v našich podmínkách velkou dávku energie a péče. V následujících řádcích bych se v duelu louka versus trávník ráda vyslovila ve prospěch louky. Argumenty jsou tyto:

1. Vzrostlá tráva poskytuje útočiště mnoha druhům hmyzu, ten je pak potravou ptáků a hybnou silou celého potravního řetězce.
2. V obdobích sucha vzrostlá stébla trav zachycují ranní rosu, svádějí ji ke kořenům, a tak udržují v půdě přeci jen nějakou vlhkost. Půda pod trávníkem naopak snadno vysychá. Trávník je třeba zalévat a odstraňovat z něj „plevel“ často i za pomoci jedovatých herbicidů.

3. Rozkvetlé luční byliny poskytují potravu včelám a motýlům a jsou potěchou pro oko. Sečeme – li postupně a po odkvětu, umožníme dozrát semenům trav a bylin. Barevné porosty lučních květin jsou nejnovějším trendem zahradní architektury! Živočichům pak postupné sečení poskytne čas přestěhovat se o kousek dál.
4. Čím větší plocha listů, tím větší odpar vody. To znamená, že ve vedrech louka klimatizuje okolí. Krátká tráva odpaří vody nesrovnatelně méně, vysušuje se a žloutne.
5. Louka zachycuje prach.
6. Louku stačí posekat dvakrát ročně. Trávník každý týden.
7. Sekání trávníku sekačkami vytváří desetkrát vyšší hluk než bouřka nebo projíždějící souprava metra.

Ano, také někdy používáme strunovou sekačku a u domu máme malý kousek trávníku. Snažíme se však volit takové kompromisy, které přinesou pohodu rodině i přírodě. První trávu proto sečeme ručně kosou, po odkvětu kopretin. Není to tak složité, jak se zdá (zvládnou to i ženy). Kromě pohybu na čerstvém vzduchu je nám pak odměnou za ruční kosení stále živější prostředí zahrady s lesními jahodami,

polštáři léčivých bylin jako mateřídouška, letos obzvlášť vydatnou úrodou zvonků a kopretin a vůbec všudypřítomným životem.

Jménem lučních živáčků všem ohleduplným sousedům děkuje a pěkné léto s loukami přeje.

Kateřina Pecinová

Zadumánek

Jak se má u nás voda

Minulé Skřiboviny se tématem přístavby obchodu „trefoily do černého“ – soudě podle četných reakcí. Za ty jsem byl velmi rád. Rozeběhla se diskuse a o ní šlo především. Každý je spoluvůrce společnosti, ve které žije a různorodé názory jsou myslím žádoucí.

Hezké přísloví říká: „Pro jedno kvítí slunce nesvítí“. Jde použít na různé situace. Stejně tak, jako hezkou zahrádku jeden bodlák nezkaží, tak ani jedna hezká kytky ji nespasí. Ve výsledku vlastně nejde ani tak o jednotlivost. Nýbrž o poukázání na to, že žijeme v době, která tak moc hlídá detaily a dále je rozpracovává do ještě menších, až ztrácí kontakt se základním zdrojem. Ta doba není nikterak významně odlišná od toho, co bylo a ani od toho co bude.

V rámci stavebních a jiných povolení hlídáme..., razítkujeme..., domáháme se..., nebo naopak přehnaně zjednodušíme. Výsledná architektura nám pak často ukazuje bezmoc a uchvátanost. Od staveb můžeme hned přeskočit k současnému stavu a pojetí územních plánů a jiných regulací. Těch v naší obci nevyjímáje. Není to dávno, kdy se registrovaly vodní zdroje, tůňky a studny – v zájmu jejich údajné ochrany. A výsledek už je vidět. Přímo uprostřed obce vyrostl hned vedle potoka, také vedle relativně silného zdroje pitné vody a v místě většinu roku podmáčeném, obytný dům. Všechna povolení, nařízení a pravidla jsou splněna. Necht' si tam tedy klidně ke spokojenosti majitele stojí.

Bývala doba, kdy měla obec v různých podobách vlastní zdroje vody. Ty nebyly dostačující, přesto byly a některé stále existují. Tím se ale dnes nezabýváme – polovičatými řešeními. Máme dost vody „zezakopce“. Zima/léto, z kohoutku stále teče. Možná až jednou nepoteče, každá drobná studánka, podmáčené místo, nebo také stoletý strom, se budou hodit. To vše ovlivní významně okolní klima a krajinu.

Současné trendy jsou navzdory veškerému vodnímu a zelenému strašení jasné. I u nás je v plánu snížit velikost stavebních parcel. Dne 29.7.2020 v 15 hodin se bude na obci konat veřejné projednání této změny územního plánu. Dál se chystáme zahušťovat střed obce domy. A dál můžeme vesele stavět v těsné blízkosti vodních „bezvýznamných“ zdrojů. Bohužel kde je hustá zástavba, přivalový déšť neodvedete do louky, nýbrž do časem vybudované

kanalizace – kterou draze zaplatíte. Budete ji potřebovat i pro odpadní vody. Protože ač schválené a bez zápachu, septiky a ČOVky byly jsou a budou cítit a k některému z blízkých domů vždy foukat bude.

Nikdy nebudete mít velký strom, protože pak už oprávněně někomu zásadně stíní. Nebo bude někoho zasypávat každoročně hromadami listů. A nikdy už nebudete mít byt' malé podmáčené místo, nebo studánku – protože ve Vašem těsném sousedství bude mít několik domů padesátimetrový vrt. Kdo má o metr víc, ten vyhrává a bere vše. Prarodiče Vám pak mohou dát krásný dárek k Vánocům – dalších dvacet metrů vrtu k dobru.

Chvíli to může vypadat jako článek z novin. Obecný, někde za kopcem, někdo, něco. Ale bohužel to není cosi bezejmenného. Je to tady a teď. Přímo v naší obci. Kdo chce, může diskutovat. Změna není někde za kopcem, ale je možné ji provést tady a teď.

Libor Šikola

Distribuce Skřibovin

Zdarma e-mailem

Ke stažení na www.spolu.pro

Tištěné: Pro pravidelný odběr do schránky nás prosím kontaktujte.

Kontakt: skriboviny@spolu.pro

Tel: 607 971 816

[Facebook.com/skuhrovhunting](https://www.facebook.com/skuhrovhunting)